

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Psychologia potrzeb

Dr Monika Wróblewska

Uniwersytet w Białymstoku

10 czerwca 2010 r.

Organizatorzy

Partner strategiczny

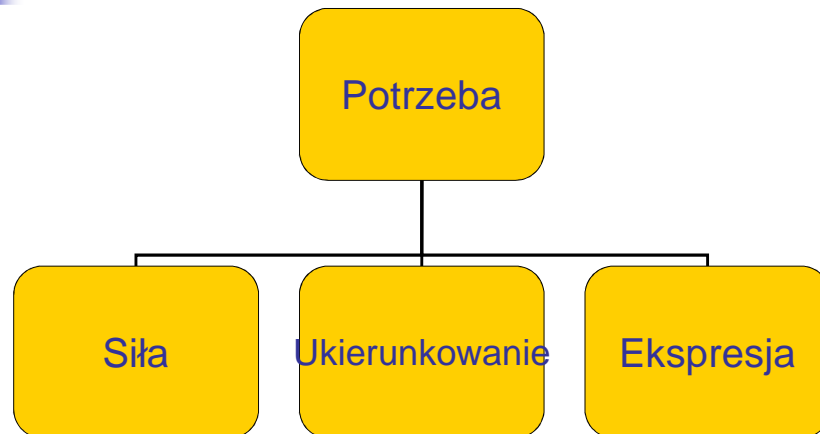
NBP
Narodowy Bank Polski

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

1. Specyfika potrzeb
2. Potrzeby dziecka i ich charakterystyka
3. Wyznaczniki realizacji potrzeb
4. Wspomaganie rozwoju potrzeb

Aspekty potrzeb

Rodzaje potrzeb

- Biologiczne (wrodzone)
- Psychologiczne (społeczne)
- Świadome
- Nieświadome
- Jawne
- Utajone
- Pozytywne
- Negatywne

Człowiek uczy się zaspokajania
potrzeb od swego najbliższego
otoczenia

Style zaspokajania potrzeb

I Naśladownictwo bezpośrednie

Przejmowanie określonych sposobów
zachowania od **konkretnej osoby**

II Naśladownictwo pośrednie

Pod wpływem norm i ocen przyjętych w
danym środowisku

Potrzeba bezpieczeństwa

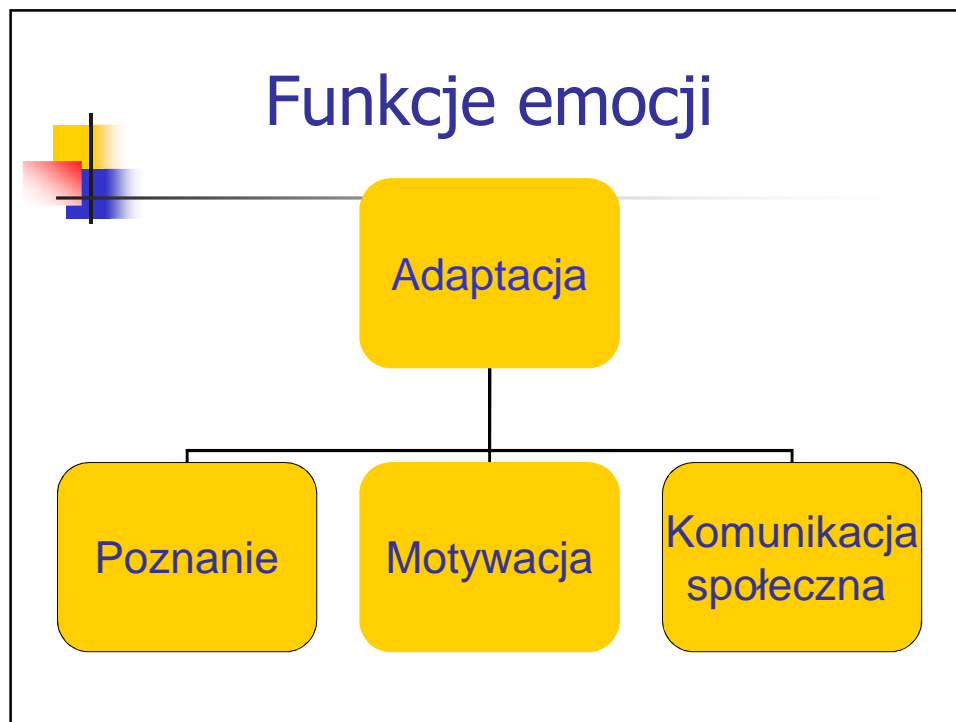
Poczucie bezpieczeństwa i związane z nim **zaufanie do siebie i innych** ludzi są warunkiem podjęcia działań o **charakterze eksploracyjnym**

Aktywność eksploracyjna może być skierowana bądź na **obiekty fizyczne**, bądź na **osoby**

Podstawą formowania się potrzeb psychologicznych są doświadczenia emocjonalne

---

Potrzeba ekspresji (wyrażania) emocji –
podstawowa = naturalna =
pozytywna

Potrzeba kontaktu emocjonalnego

Dzieci, które **nie mają zaspokojonej potrzeby bezpieczeństwa, potrzeby bliskości** –
bardziej zabiegają o **nawiązanie i podtrzymywanie kontaktu z dorosłym** niż o poznawanie świata

Potrzeba zależności emocjonalnej Potrzeba afiliacji

- Potrzeba doznawania **uwagi i pomocy** ze strony innych ludzi
- Dążenie do **pozytywnych kontaktów** z innymi ludźmi i **aprobaty** z ich strony

Rozwój potrzeb

- **Specjalizacja sposobów zaspokajania potrzeb** (różnicowanie dostosowane do charakteru potrzeby)
- **Indywidualizacja środków do realizacji potrzeb** (zgodnie z preferencjami dziecka)

Rozwój potrzeb

- Socjalizacja sposobów zaspokajania potrzeb
- Wzrasta tolerancja na odraczenie zaspokojenia potrzeb
- Wzrasta aktywność dziecka w zaspokajaniu potrzeb
- Koordynowanie dążeń związanych z różnymi potrzebami

Aktywność dziecka jako podstawowa potrzeba rozwoju

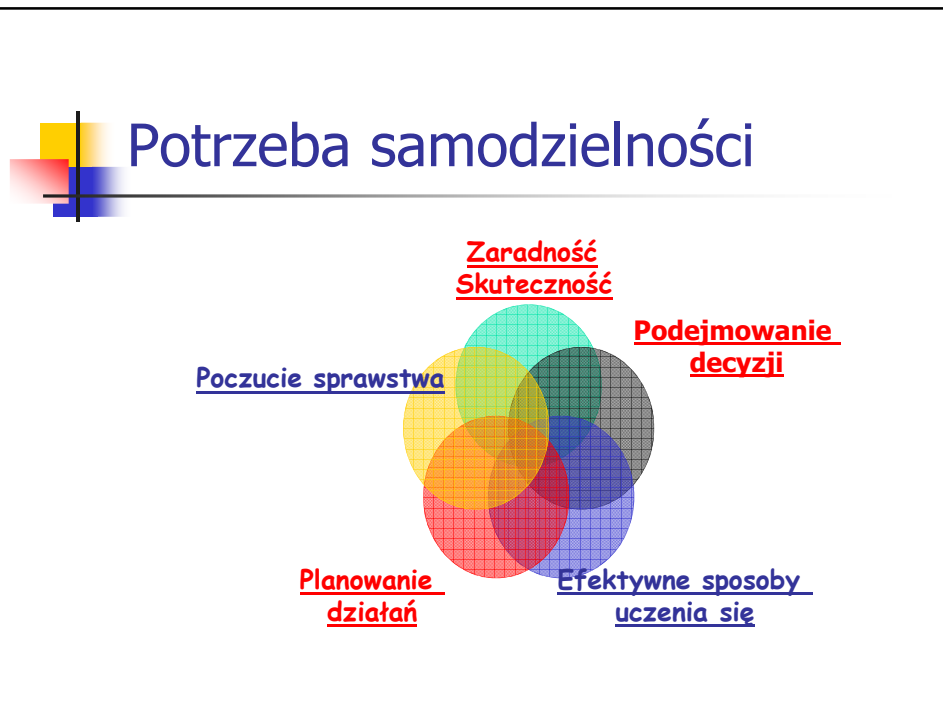

Podstawowe formy aktywności

< Z A B A W A >

< N A U K A >

< P R A C A >

- ## Dziecko sprawcą działań
- **Samodzielne** korzystanie z przedmiotów codziennego użytku
  - Rozwijanie **aktywności**
  - Zwracanie uwagi dziecka na **konsekwencje** jego działania
  - **Zachęcanie** dziecka do **podejmowania decyzji** (intencjonalność)
  - **Radość tworzenia**

Potrzeba poznawcza

- Ciekawość świata
- Zdziwienie
- Zadawanie pytań
- Analizowanie zdarzeń
- Poszukiwanie informacji
- Rozwiązywanie problemów

**Nieustanne pragnienie
poznawania świata
towarzyszy człowiekowi
przez całe życie**

Potrzeba kompetencji

W wieku szkolnym pojawia się potrzeba bycia kompetentnym:

- Dążenie do zdobycia uznania
- Potrzeba osiągania pozytywnych rezultatów
- Dążenie do robienia rzeczy dobrze
- Pracowitość
- Wytrwałość w realizacji celów

Poczucie kompetencji

- Zajęcia szkolne powinny być **szansą** wykazania się dla każdego ucznia – aby **mógł doświadczyć powodzenia w jakiejś dziedzinie**
- Doznawane sukcesy w sferze zadaniowej i kontaktach społecznych **prowadzą do rozwoju poczucia kompetencji**

Poczucie kompetencji

Poczucie kompetencji

- Brak poczucia winy
- Poczucie własnej wartości
- Poczucie akceptacji przez rówieśników
- Doświadczanie uznania
- Potrzeba osiągnięć

Poczucie niższości

- Poczucie winy
- Przekonanie o mniejszej wartości
- Poczucie odrzucenia przez grupę
- Brak potrzeby osiągnięć

Poczucie kompetencji prowadzi do budowania przekonania o **efektywności** własnych działań podejmowanych **w przyszłości**

Jak skutecznie wspomagać rozwój dziecka ?

Rola rodziców

- Wsparcie
- Zapewnienie bezpiecznej bazy w sytuacji trudnej, stresowej
- Pomoc w radzeniu sobie z trudnościami
- Wychowywanie
- Bezwarunkowa akceptacja
- Wzmacnianie potrzeby poznawania świata

Rola nauczyciela

- Stawianie zadań
- Kształtowanie umiejętności szkolnych
- Formułowanie wymagań
- Uczucie pracy nad zadaniem
- Nauczanie, jak się uczyć
- Rozpoznawanie trudności szkolnych
- Pomoc w radzeniu sobie z trudnościami

Rola grupy rówieśniczej

- Podstawowe umiejętności interpersonalne
- Uczucie się współdziałania (wspólnota)
- Solidarność grupowa
- Perspektywa innych osób (decentracja)
- Źródło wiedzy o sobie (samoocena)
- Nabywanie nowych umiejętności
- Samodzielność

Literatura polecana

Dziękuję za uwagę